

Projekta “Oficiālās statistikas portāls” būtība, pārskats par padarīto

Rīga, 2018. gada 20. jūnijā

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

Prezentācijas plāns

1. “Oficiālās statistikas portāla dokumentācijas izstrāde, autoruzraudzība un kvalitātes nodrošināšana” projekta pārskats
2. Statistikas publicēšanā izmantoto risinājumu izvērtēšana
3. Lietojamības testi
4. Lietotāju aptaujas anketas jautājumi
5. Sistēmas arhitektūras apskats

- Uzņēmums dibināts 1997. gadā
- Specializācija uz lieliem vai sarežģītiem (t.s. problēmu) projektiem IT jomā
- Darbības sfēra – IT projektu life-cycle
 - sagatavojam projektu
 - novadam projekta izstrādi
 - uzraugam tā piegādi
 - testējam rezultātu t.s. drošību
- Nesenākie projekti
 - VRAA atvērto datu portāls
 - RPIVA augstskolas sadales audits
 - VID pamatdarbības sistēmas pārvadības atbalsts

Kāpēc vajadzīgs?

- Nosaka 20.12.2016 MK noteikumi Nr. 813
“Noteikumi par Oficiālās statistikas programmu
2017.–2019. gadam
- Ietver visu statistikas iestāžu oficiālo statistiku
 - vienoti klasifikatori
 - publicē iepriekš noteiktā un publiski paziņotā laikā
 - telpiskā statistika, un tabulu vizualizācija
 - pieejami aprakstošie metadati
 - cita informācija (preses ziņojumi, publikācijas).

Oficiālās statistikas portāls

Tas NAV:

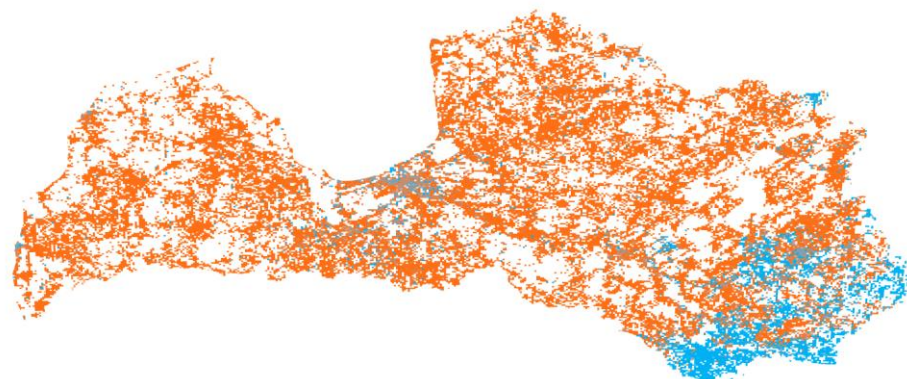
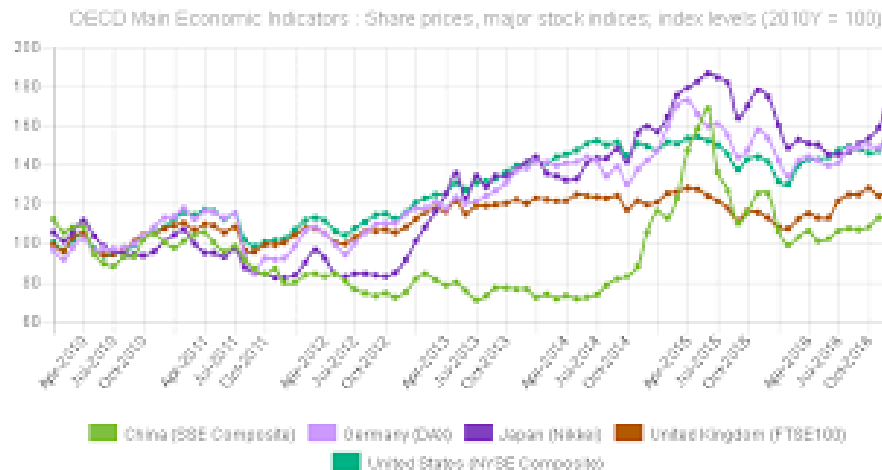
- CSP Iestādes mājas lapa
- Atvērto datu portāls

Tas IR:

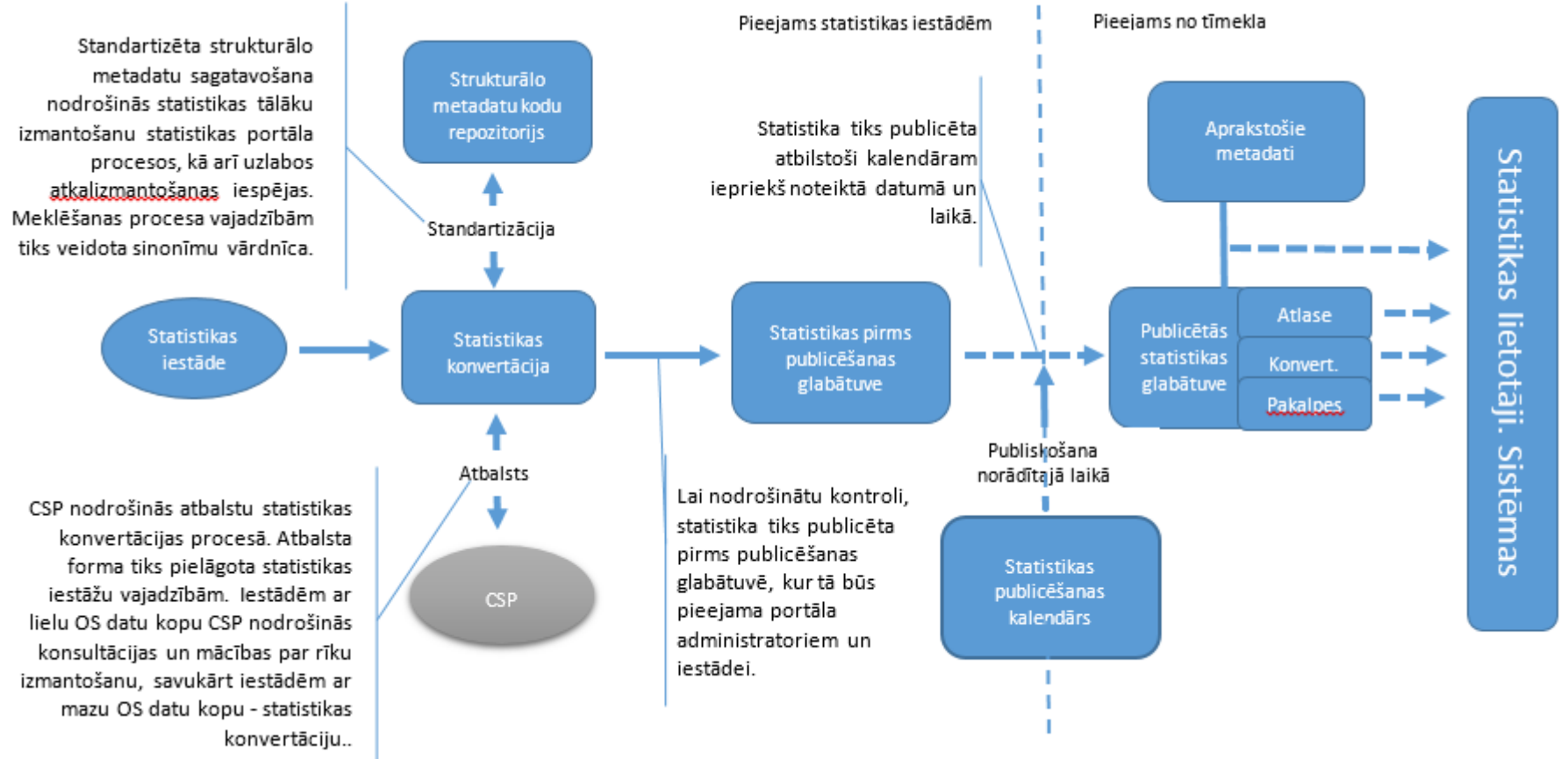
- Tīmekļa vietne
- Visu statistikas iestāžu oficiālā statistika!

Ietver:

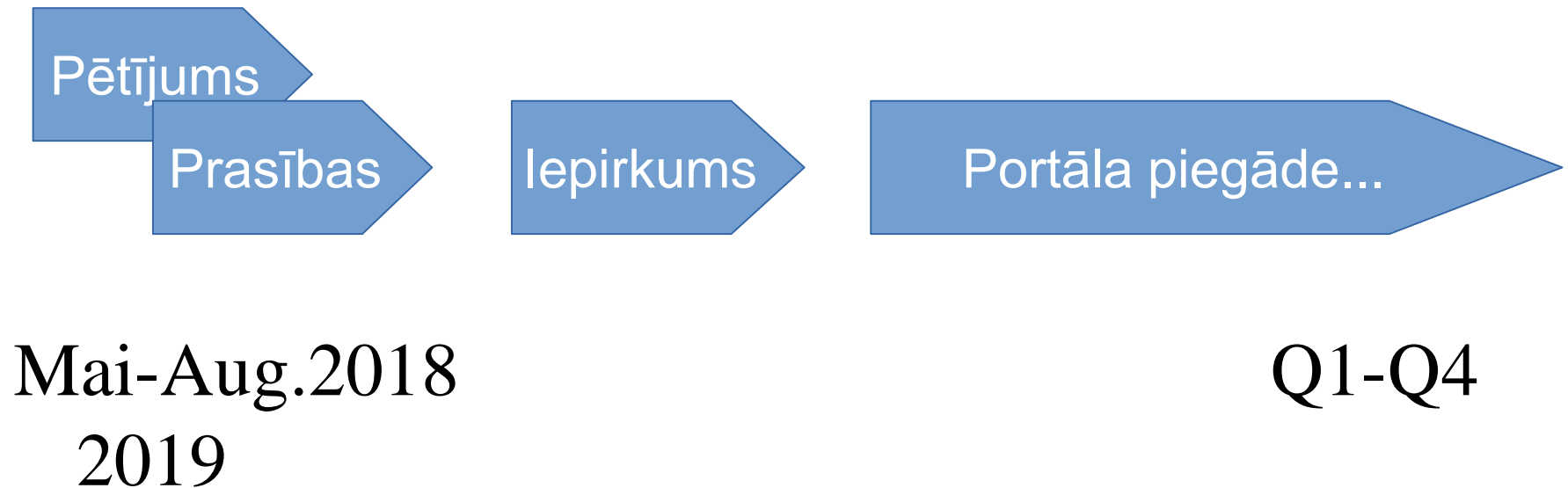
- aprakstošie metadati
- telpiskā statistika
- tabulu vizualizācija

Portāla uzbūve

Projekta grafiks

1. Vienotu vārdnīcu izmantošana visā Latvijā
2. Tehniskā dažādu sistēmu sadarbspēja (kaut vai ar rokām, manuāli)
3. Iespējamais manuālais darbs datu transformācijā

Statistikas publicēšanā izmantoto risinājumu izvērtēšana

Statistikas publicēšanā izmantoto risinājumu izvērtēšana

- Mērķis – identificēt optimālāko risinājumu OSP statistikas konvertēšanas, apmaiņas, glabāšanas un publicēšanas komponentei (SKAGP) vai oriģinālizstrādes nepieciešamību.
- Izvērtējuma sfēra:
 - *PX-Web* (Zviedrijas statistikas birojs)
 - *.Stat* (v.8.0) (OECD, SIS-CC)
 - *REDISSTAT* (Eurostat)
- Izvērtējuma metodes: sekundārās informācijas analīze, risinājumu pārstāvju sniegtā informācijā, praktiski risinājumu testēšanas pasākumi, identificējot priekšrocības un trūkumus uz kā pamata izvēlēties optimālāko risinājumu.

- Plaši pielietots no nacionālo statistikas biroju puses, īpaši Skandināvijas valstīs.
- Gatavs un darbojošs risinājums, kas CSP pieejams bez maksas.
- Pasūtītājam uzkrāta pieredze risinājuma izmantošanā un uzturēšanā.
- Darbināms Pasūtītāja esošajā IKT infrastruktūrā (Microsoft)
- Ātrdarbība, pat apstrādājot lielas statistikas tabulas.

- Mūsdienu prasībām novecojusi lietotāja saskarne, kas nav responsīva – ierobežota lietošana uz mobilajām ierīcēm
Jārisina projekta laikā.
- Glabā un publicē datus. Nav statistikas ielādes un pārvaldības komponentes
Papildus izstrādes izmaksas.
- Nav iegulšanas funkcionalitāte
- SDMX standartam nodrošināšana datu apmaiņai–
nepieciešama papildus izstrāde. Risināms satura piegādes
laikā lietojot atbilstošas vārdnīcas

- Risinājums atbalsta gan statistikas apmaiņas, gan glabāšanas, gan publicēšanas procesu.
- Atbilst starptautiskā standarta SDMX prasībām.
- Darbināms Pasūtītāja esošajā IKT infrastruktūrā (Microsoft)
- Lietotājam iespēja interaktīvi apstrādāt visas statistikas tabulas datus. Iegulšanas funkcionalitāte.
- Responsīva lietotāja saskarne? (plānota)

- Risinājums nav bezmaksas (80 000 EUR sākotnējā iegāde + 26 000 EUR ik gadu)
- Būtiskākais risks – risinājuma gatavības pakāpe. Paredzēta funkcionalitātes attīstīšanas 2019. - 2020. gada periodā, kas OSP jau ir jāizstrādā un jāievieš.
- Šobrīd – veikspēja nav atbilstoša lietojamības standartiem. Nav testēts ar lielām statistikas tabulām.
- Satura sagatavošanai ielādei – šī brīža situācijā nepieciešams būtisks resursu patēriņš

- Risinājums atbalsta gan statistikas apmaiņas, gan glabāšanas, gan publicēšanas procesu.
- Atbilst starptautiskā standarta SDMX prasībām.
- Lietotājam iespēja interaktīvi apstrādāt visas statistikas tabulas datus.
- Responsīva lietotāja saskarne.

- Risinājums darbināms Oracle tehnoloģijās – būtiskas licenču iegādes un uzturēšanas izmaksas, jaunas tehnoloģijas ieviešanas Pasūtītāja IKT infrastruktūrā un zināšanu pārņemšanas izmaksas.
- Tiek attīstīts un šobrīd Eurostat veic akcepttestus, produkcijā netiek darbināts.
- Akceptestu vidē novērotas ātrdarbības problēmas, veicot statistikas tabulu attēlošanu.

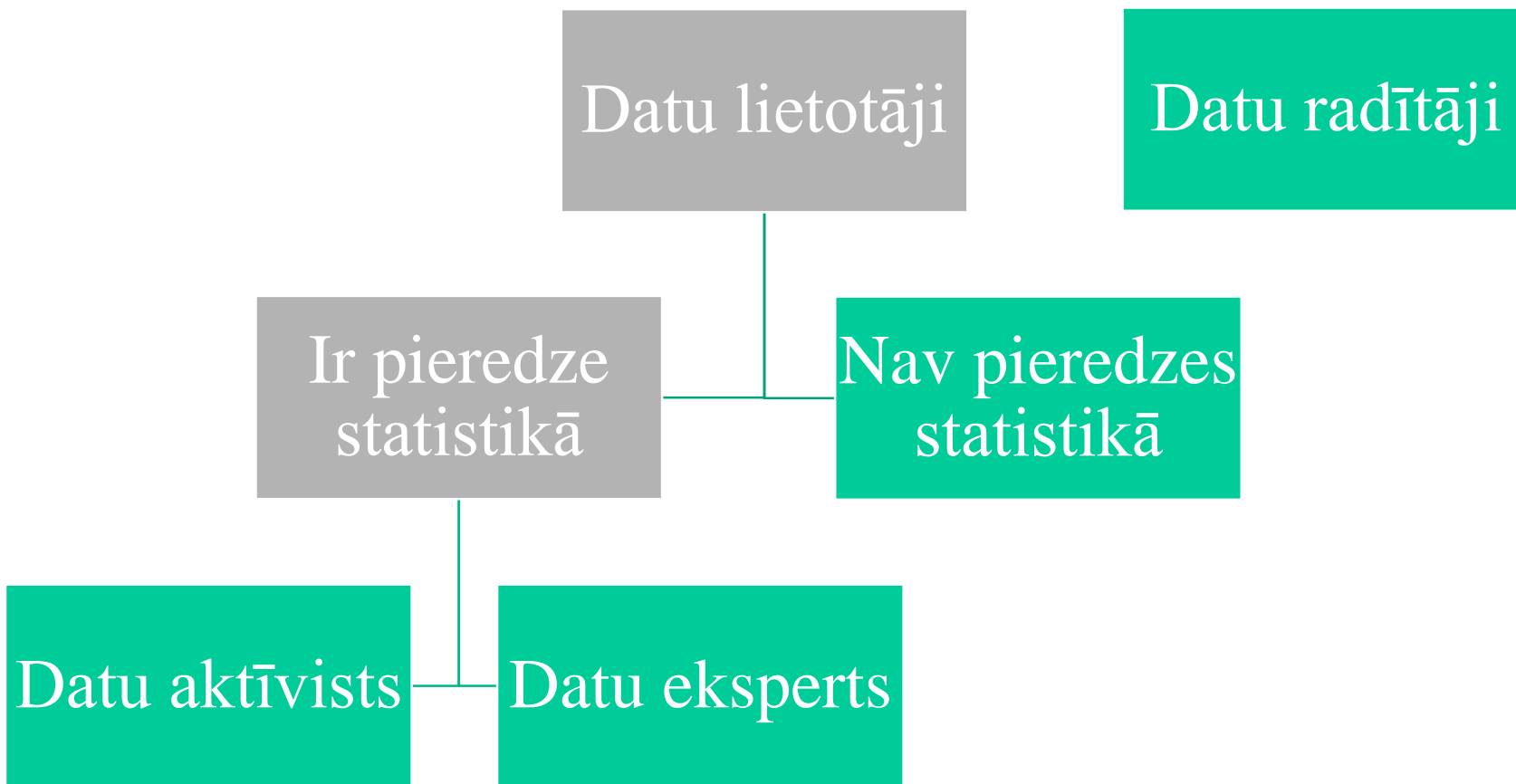
- ***PX-Web***, ņemot vērā šādus apsvērumus:
 - *PX-Web* atšķirībā no *REDISSTAT* darbojas Pasūtītāja esošajā IKT infrastruktūrā. Tas neparedz maksājumus risinājuma iegādei un lietošanai kā *.Stat* gadījumā.
 - Ievērojami ātrdarbīgāks kā *.Stat* un *REDISSTAT*.
 - Gatavs un darbojošs risinājums, kas tiek plaši pielietots no nacionālo statistikas biroju puses.
- Jāparedz noteiktas funkcionalitātes oriģinālizstrāde, ko *PX-Web* nenodrošina (statistikas ielāde (*ingest*), statistikas datu un metadatu pārvaldība, SDMX konvertācija noteiktam saturam)

Lietojamības testi

Ja statistikas dati ir neprecīzi vai nepilnīgi, nav nozīmes kā tie izskatās grafikā.

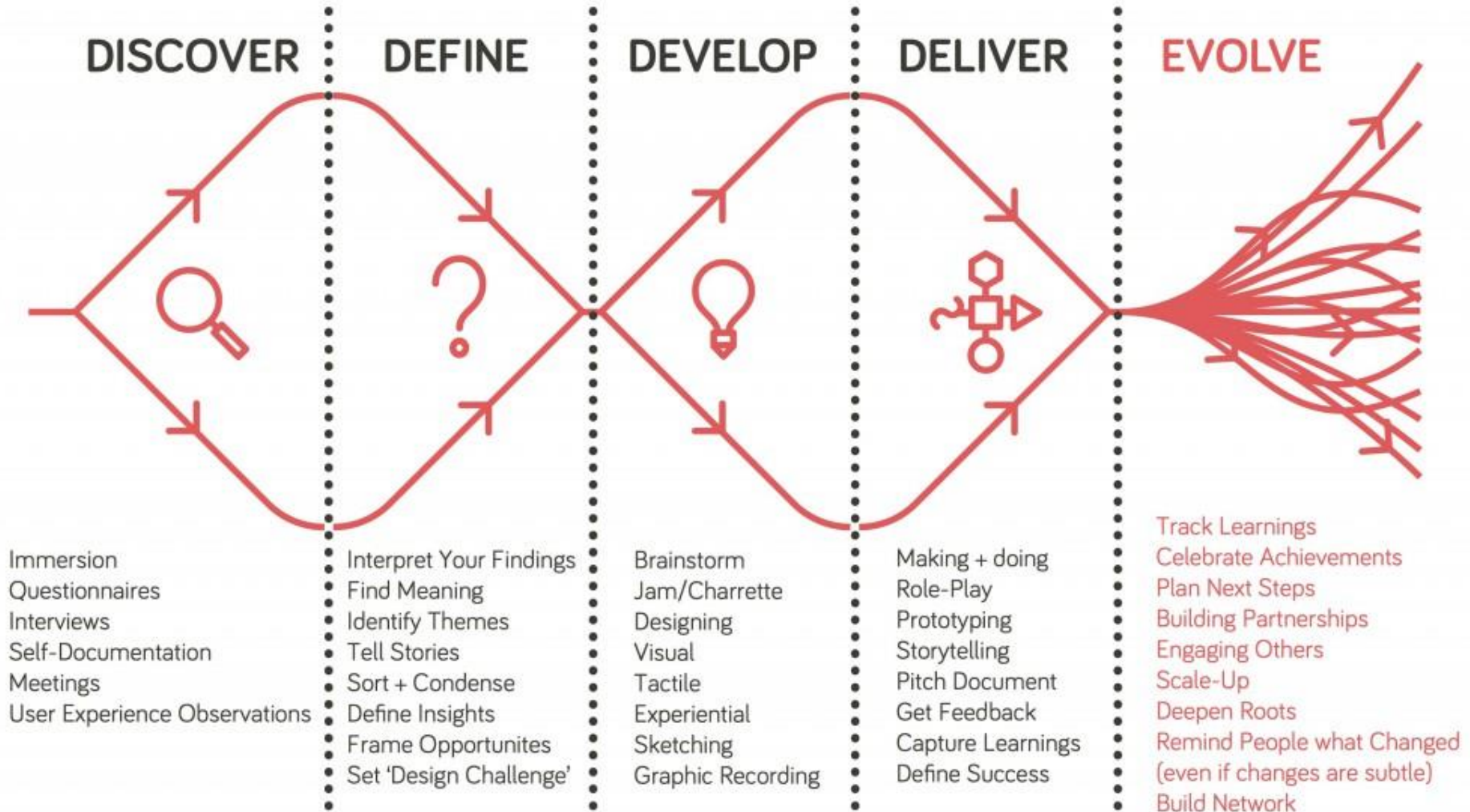
Ja portālā nebūs aktuālu datu vai tie nebūs publicēti laicīgi, nav nozīmēs cik viegli var atrast vajadzīgo tēmu. (kurā nav vajadzīgo datu)

Lai datus varētu atrast un izmantot, tiem jābūt pieejamiem vienoti strukturētā veidā.

1. Kas ir rakstīts Oficiālās statistikas programma 2018.–2020. gadam
2. Vai tā būs datu tabula vai datu stāts
3. Kādā veidā sistēmā iestāde pievienos datus
 1. Datu struktūras definēšana
 2. Datu izklājlapas (excel) parauga izveide, kas būs jāaizpilda ar iestādes datiem un jāievieto sistēmā
 3. Meta datu aizpildīšana.

Kā notiek UX izpētes process

- Lietotāju novērojumi
- Intervijas
- Aptaujas
- Kartiņu šķirošana

Pēc tēmas

Pēc vietas (pagasta, pilsētas, novada)

Pēc datu avota

Kā jūs varat palīdzēt

Aizpildīt anketu

Sasortēt kartiņas

Lietotāju aptaujas anketas jautājumi

- CSP loma ir būt “operatoram” un “integratoram” iestāžu datiem
- Galvenais izaicinājums – kā apvienot?
 - vienota strukturālo metadatu sistēma (SDMX vārdnīcas, nacionālās, iestāžu specifiskās)
 - vienots atbalsta dienests problēmu risināšanai satura piegādātājiem (CSP) un datu lietotājiem (???)
 - pielāgots know-how tehniskajiem risinājumiem
 - satura piegādātāju dažādās vajadzības

Aptaujas anketa

- Esošais statistikas saturs, kas ir pieejams iestādēm
- Esošo datu semantika Esošie tehniskie risinājumi, kas šobrīd tiek izmantoti statistikas gatavošanai
- Esošie rīki/IT sistēmas/vārdnīcas
- Esošā IT kompetence/gatavība/spējas

1. Elektroniski sagatavota anketa
 - Cik nepieciešams laiks aizpildīšanai?
2. Pieejamas palīdzības personas aizpildes laikā (CSP, Agile)
3. Anketas rezultāts - “optimālās” sistēmas veidols, pie kā pielāgosies visas sistēmas
3. Kritēriji rezultātu interpretācijai
 - atbilstība starptautiskajām Eurostat vārdnīcām (SDMX)
 - tehnoloģiskais līmenis informācijas izsniegšanai
 - izmantošanas biežums starp statistikas iestādēm
 - pielāgošanās vieglums/grūtības
4. Rezultāti tiek informatīvi izsniegti visiem, lai iepazītos

Sistēmas arhitektūras apskats

Sistēmas arhitektūras apskats *Agile & CO*

Paldies par uzmanību!

Aigars Staks

aigars@agile.lv
Tālr.: +371 29483395